

fax: 2093 - 103 - 966

Fővárosi Bíróság
22.P.633028/2004/5.

ékk: 2005 FEBR 0 Z

2005 FEBR D 4

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Bíróság

a dr. Schiffer András (1027 Budapest, Margit krt. 50-52. I/12.) ügyvivő által képviselt
Társaság a Szabadságjogokért (Budapest Eszék u. 8/b. szám) **felperesnek,**a dr. Kiss Daisy (1137 Budapest, Pozsonyi út 25. III/5.) ügyvéd által képviselt
Alkotmánybíróság (1015 Budapest, Donáti u. 35-45.) **alperes ellen**
közérdekű adat közzlésére kötelezés indított perében meghozta a következő**Ítéletet:**

A bíróság a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek jogi képviselőjén keresztül 10.000,- Ft, azaz tízezer forint ügyvédi munkadíjat.

A le nem rótt 21.000,- Ft illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek, amelyet ennél a bíróságnál lehet 3 példányban benyújtani.

A fellebbezési határidő lejártá előtt a peres felek kérhetik, hogy a fellebbezést a másodfokú bíróság tárgyaláson kívül bírálja el.

Tájékoztatja a bíróság a feleket, hogy a másodfokú bíróság az ítélet elleni fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el, ha a fellebbezés csak a perköltség viselésére, vagy összegére vonatkozik, csupán az ítélet indokolása ellen irányul, vagy ha azt a felek közösen kérik.

Indokolás

Dr. Hende Csaba országgyűlési képviselő 2003. március 14. napján a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény egyes paragrafusai alkotmányellenességének utólagos vizsgálata iránt nyújtott be indítványt több társával együtt az alpereshez. A teljes ülés elé kerüléskor az erre vonatkozó közlemény felkerült az alperes honlapjára. Az indítványozó 2004. júliusában erről nyilatkozott a sajtó képviselőinek.

A felperes 2004. szeptember 14-én kelt és az alpereshez másnap érkezett kérelmében többek között azt kérte, hogy az indítványt az alperes az Avtv. 19. §-a alapján bocsássa a rendelkezésére.

Fővárosi Bíróság
22.P.633.028/2004/5.

2

Az alperes ezt a kérelmet 2004. október 12-én keft és 13-án postára adott levelében – melynek mellékleteként az Alkotmánybíróság Ideiglenes Ügyviteli Szabályzatának másolatát is megküldte – elutasította arra hivatkozással, hogy gyakorlata szerint az indítványt az indítványozó kifejezett akarata nélkül megküldeni nem áll módjában. A felperes egyéb kérdéseire a választ megadta.

A felperes 2004. november 10-én keresetet nyújtott be a bírósághoz az Avtv. 21. §.(7) bekezdésére hivatkozva.

Az alperes többek között a perbeli indítvány alapján 2004. december 13-án 54/2004. (XII.13.) AB számon hozott határozatot, amelyet nyilvánosan hirdetett ki. A határozat teljes szövege - mely a perbeli indítványt is tartalmazta – még ezen a napon felkerült az alperes honlapjára, majd az a Magyar Közlöny 2004/18. számában megjelent.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság a személyes adatok védelméről valamint a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) 21. § (7) bekezdése alapján kötelezze az alperest a dr. Hende Csaba és társai által benyújtott indítvány közlésére figyelemmel a 19. §-ban írt szabályokra.

Álláspontja szerint az alperes olyan közfeladatot ellátó szerv amely a fent idézett jogszabály alapján adatokat kezel, s mint ilyen a közérdekű adatok közlésére köteles. Az alperesi védekezésre tekintettel másodlagos keresetként azt kérte, hogy az alperes a személyes adatok nélkül adja ki részre az indítványt. Az indítvány álláspontja szerint közérdekű adat, mivel az Avtv. 2. § - ban írt meghatározás alá esik. Ugyan csak az alperesi védekezéssel összefüggésben hivatkozott arra, hogy az alperes a határozat nyilvánosságra hozatalával az Avtv.-ben írt kötelezettségének nem tett eleget – még ha az tartalmazza az indítvány szövegét is – mert az alperesnek nincs jogszabályban meghatározott ügyrendje, hiszen az erről rendelkező teljes ülési határozat nem jogszabály. Véleménye szerint társadalmi igény, hogy az indítványok teljes szövege közéleti vita tárgyát képezhesse, erre pedig csak akkor van mód, ha azokat bárki korlátozástól mentesen megismerheti. Hivatkozott arra is, hogy az indítványt akkor amikor közfeladatot ellátó személytől (országgyűlési képviselőtől) érkezik, akkor mindenképpen közérdekű adatnak kell tekinteni. Ezen érvelés alátámasztására a Köztársasági Elnök gyakorlatára utalt.

Vitatta, hogy az indítvány a döntés előkészítés rész lenne, s mint ilyen az 19. § (5) bekezdésében írt korlátozás alá esne, de rámutatott arra, hogy az alperes nem is ezzel az indokkal utasította el kérelmét, csupán „gyakorlatára” hivatkozott.

Azon álláspontjának alátámasztására, hogy az indítvány „adat” az 1766-os svéd sajtótörvény, az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata 14. cikke, az ENSZ 1948-as Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata 19. cikke, az Európa Tanács Közgyűlése 1979-ben 854. számon elfogadott ajánlása, továbbá a Római Szerződést Módosító Amszterdami Szerződésben megfogalmazott elvekre, célokra hivatkozott. Ezek szerint ugyanis a nyilvánosság a hatalom átlátható működését az ún. „aktanyilvánosság” biztosításával tudja megfelelő szinten kontrolálni. Álláspontja szerint tehát ebben a relációban az adat és az írat szinonim fogalmak. Érvelése alátámasztására számos alkotmánybírósági határozatra is hivatkozott, melyek különböző indítványok alapján indokolásukban erre rámutattak. (32/1992. (V. 29.), 34/1994. (VI.29.), 60/1994. (XII.24.) stb.)

Fővárosi Bíróság
22.P.633.028/2004/5.

3

Végül hivatkozott arra is, hogy amennyiben az indítványozó országgyűlési képviselő, úgy az általa készített indítvány mindenképpen közérdekű adatnak minősül.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Védekezése többirányú volt. Álláspontja szerint az alperes nem lát el állami, önkormányzati illetve egyéb olyan közfeladatot, mellyel összefüggésben adatkezelést végezne. Vitatta, hogy akár személyes, akár közérdekű adatot kezelne. Mindezek alapján véleménye szerint nincs is az Avtv-ben meghatározott adatközlési kötelezettsége. Rámutatott arra, hogy az Alkotmánybíróság eljárása során az indítványt nem használja fel, nem dönt annak helyességerő, annak indokaihoz nincs kötve, tehát azt gyakorlatilag nem kezeli.

Vitatta, hogy az indítvány olyan adat volna, amire az Avtv. rendelkezései vonatkoznának. E körben a törvény indoklására, a fogalom meghatározásokra, továbbá arra utalt, hogy a szó általános köznapri értelmében sem lehet az indítványt adatnak minősíteni. Véleménye szerint aláírmaszja ezt az is, hogy a felperesnek azon kéréseit, amelyek konkrét tényekre vonatkoztak teljesítette, a kért „adatokat” közölte.

Hivatkozott arra is, hogy amennyiben az indítvány közérdekű adat lenne, az alperes akkor is jogosan tagadta meg a felperes adatközlésre irányuló kérelmét, mert az indítványt szokásos eljárási rendjében nyilvánosságra hozta akkor, amikor a határozatot nyilvánosan kihirdette, azt a honlapjára feltette, illetve a Magyar Közlönyben megjelentette. Az alperes ugyanis azt a gyakorlatot követi, hogy a határozatokban az indítványok teljes szövegét megjeleníti. Ebben a körben pedig álláspontja szerint nincs relevanciája annak a kérdésnek, hogy ezt az eljárási rendet jogszabályi kötelezettség, vagy a teljes ülési határozat alapján teszi-e, figyelemmel arra, hogy ez utóbbi is mindenkire kötelező.

E körben mutatott rá arra, hogy chből az aspektusból nézve az indítvány a döntés előkészítés része, s mint ilyen a 19. § (5) bekezdése alapján a döntés előtt nem hozható nyilvánosságra. Hivatkozott a 12/2004. (IV.7.) AB határozatban kifejtettekre.

Az alperes másodlagos kereseti kérelme vonatkozásában utalt arra, hogy arról a bíróság nem dönthet, figyelemmel arra, hogy ezt a kérelmet a felperes az alperesnél nem terjesztette elő, így arról az alperes nem is dönthetett, tehát a bírói út ilyen módon a felperes részére nem nyílt meg.

A felperes által hivatkozott eseti döntésekkel, alkotmánybírósi határozatokkal kapcsolatosan arra mutatott rá, hogy azoknak a rendelkező része bír kötelező erővel, az indokolás csupán jogi iránymutatást jelent. A döntések különböző felvetésekre készültek, nyilvánvaló, hogy közcükből kiragadva ellentétes álláspontokat tükrözhetnek.

A felperes keresete megalapozatlan.

A bíróság a fenti tényállást a becsatolt iratok és a felek képviselőinek előadása alapján állapította meg.

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 1. §-a határozza meg a törvény által biztosítani kívánt célt. E szerint azt kívánja biztosítani a jogalkotó, hogy személyes adataival mindenki maga rendelkezhesse, a

Fővárosi Bíróság
22.P.633.028/2004/5.

4

közérdekű adatokat pedig mindenki megismerhesse, kivéve csak az ebben a jogszabályban meghatározott esetekben lehessen alkalmazni.

Az 1/A. § szerint a törvény hatálya kiterjed a Magyar Köztársaság területén folytatott minden olyan adatkezelésre és adatfeldolgozásra, amely természetes személy adataira vonatkozik, valamint amely közérdekű adatot vagy közérdekből nyilvános adatot tartalmaz.
Az értelmező rendelkezések 4. pontja szerint közérdekű adat az állami, vagy helyi önkormányzati feladatot valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében levő, valamint a tevékenységére vonatkozó, a személyes adat fogalma alá nem eső adat.

Első lépésben a bíróságnak azt kellett tisztáznia a törvény hatálya kiterjed-e az alperesre. Az alperes szervezetéről, működéséről, feladatairól az 1949. évi XX. törvény (Alkotmány) IV. fejezete, továbbá az 1989. évi XXXII. törvény rendelkezik. Működési költségeit a mindenkori költségvetési törvény önálló fejezetként a kiemelt előirányzatok között határozza meg (jelenleg a 2004. évi CXXXV tv. 1. sz. melléklet III. pontja). Az Alkotmánybíróság elnökét a 2000. évi XXXIX törvény az öt legfőbb közjogi tisztségviselő között tartja számon és rendelkezik illetményéről.

A bíróság álláspontja szerint a fenti szabályozás alapján az alperes az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (1) bekezdésében írt meghatározásnak csak részben felel meg, és a (2) bekezdésében felsorolt költségvetési szervek között megjelölve nincs, mégis olyan szervezet, amely közfeladatot lát el. Az Alkotmány 32/A § (1) bekezdése szerint felülvizsgálja a jogszabályok alkotmányosságát, illetőleg ellátja a törvénnyel hatáskörébe utalt feladatokat. Az Alkotmánybíróságról szóló törvény 1. §-a tartalmazza a hatáskörébe utalt feladatokat, míg a 2. § szerint megállapítja saját költségvetését, melyet az állami költségvetés részeként jóváhagyás céljából az Országgyűlés elé terjeszt.

Mindebből az következik, hogy olyan szerv, amely az állam illetve polgárai részére központi költségvetésből finanszírozott tevékenységet végez. Az alperes azon hivatkozása, hogy független, felette semmilyen jogintézmény nem áll, nem tartozik beszámolóssal, felelősséggel egyetlen más szervezetnek sem, és a választópolgároknak sem, továbbá, hogy döntése ellen jogorvoslatnak helye nincs, tevékenysége felett szakmai kontroll nincs, nem a szervezet működésére, hanem a bírói testület munkájára vonatkozik és ebben az aspektusban igaz. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az Avtv. hatálya illetve más egyéb, mindenkire kötelező jogszabályok ne vonatkoznának rá.

A továbbiakban azt vizsgálta a bíróság kezel-e adatot az alperes. Az Avtv. értelmező rendelkezései 9. pontja adatkezelésnek minősít minden a személyes adatokon végzett bármilyen műveletet, így azok felvételét, rögzítését, rendszerezését, tárolását, megváltoztatását, felhasználását stb. Az alperes részéről ilyen tevékenység végzése mindenképpen megállapítható, hiszen maga is hivatkozott erre, amikor az indítványozó személyes adatainak védelmére hivatkozott a felperes adatközlésre irányuló kérelme elutasításakor.

A bíróság álláspontja szerint közérdekű adatot is kezel az alperes, hiszen a tevékenységére vonatkozó (pl. statisztikai) adatok mindenképpen annak tekinthetők. Ezt igazolja az is, hogy a felperes azon kérelmét, amely a Btk. visszaélés kábítószerrel, illetve visszaélés kábítószer előállításához használt anyaggal tényálláshoz kapcsolódóan mely paragrafusok, mely

Fővárosi Bíróság
22.P.633.028/2004/5.

5

bekezdéseit érintő indítványok várnak alkotmánybírói elbírálásra teljesítette és az adatokat közölte.

Ezt követően a bíróság azt vizsgálta az alpereshez benyújtott indítvány adat-e. Ebben a körben az alperesi érveléssel értett egyet a bíróság. Az adat fogalma sem az 1992. évi LXIII. törvényben sem az eltelt idő alatt született jogesetekben, AB határozatokban nem került megfogalmazásra, ezért a bíróság a szó általánosan elfogadott, köznapi jelentéséből indult ki. A Magyar Értelmező Kéziszótár (Akadémiai Kiadó 2003.) meghatározása szerint „adat; valakinek, vagy valaminek a megismeréséhez, jellemzéséhez hozzásegítő (nyilvántartott) tény, részlet. Jogi szempontból terhelő adat a bizonyítékul felhasználható tény.” Az Alkotmánybíróhoz benyújtott indítvány, amely valakinek egy adott jogszabállyal, jogesettel kapcsolatos véleményét, álláspontját tükrözi ennek a meghatározásnak nem felel meg.

Nem értett egyet a bíróság azzal a felperesi érveléssel, hogy ebben az esetben az adat fogalmát statisztikai, számszaki adat fogalmára redukálná ez az érvelés. Nem az adat mérete és megjelenési formája a lényeges, hanem annak tartalma, illetve célja. Jelen esetben az indítvány semmiféle olyan tényt nem hordoz magában, amit adatnak lehetne minősíteni, így az alperes kezelésében sem lehet közérdekű adat, ezért a bíróság álláspontja szerint, közlésének megtagadásával az alperes az Avtv. 19. §-ban írt kötelezettségét nem szegte meg, ezért a felperes keresetét elutasította.

Nem értett egyet a bíróság a felperesnek a 32/1992. (V.29.) AB határozatra való hivatkozásával sem. A határozatban vizsgált előterjesztés, jegyzőkönyv, illetve dokumentumfajták mind a kérelmezett szerv tevékenységével kapcsolatosan keletkeztek, így módon tehát az Avtv. értelmező rendelkezései 4. pontjában írt feltételeknek megfelelnek. Ugyanez vonatkozik bármilyen szerv, szervezet által kért szakvéleményre, az általa kötött szerződésekre stb. A perbeli esetben azonban nem az alperes tevékenységével kapcsolatosan készült az indítvány, így annak közlésére az alperes nem köteles.

Nem tartotta perdőntőnek a bíróság a felperes hivatkozásait a világ más országaiban hatályos szabályozásokra, egyetemes elvekre. Amennyiben a jogalkotó az ún. „aktanyilvánosságot” előzta volna meg a törvénnyel, úgy nyilván ezt a kifejezést használja, nem pedig az adat fogalmát. Az 1992. évi LXIII. törvényhez fűzött általános indokolásból ez kiderül, amikor a törvényalkotó kifejti, hogy „Rendkívül fontos, hogy az állampolgárok és szervezetek szükség esetén (jogaik megóvása, jogos érdekeik érvényre juttatása céljából) hozzáférhessenek más természetes vagy jogi személyek vagy szervezetek adataihoz.....hozzájuthassanak bizonyos közérdekű információkhoz, amely az általuk választott szervek működésére, közpénzek felhasználására stb. vonatkoznak.” A 18. §-hoz fűzött részletes indokolás pedig kifejezetten kivesz bizonyos iratokat, sőt adatokat a közérdekű adatok köréből. „A közérdekű adatok nyilvánossága alapján nem lehet az egyes hatósági, bírósági eljárások adatait hozzáférhetővé tenni. Ezekre külön szabályok irányadók. Bíróság esetén pl. közérdekű adatként a működésére, tevékenységére vonatkozó általános tájékoztatást (statisztikai adatok, személyi, tárgyi feltételek) lehet kérni.”

Nem lehetett az indítványt azon az alapon sem közérdekű adatnak tekinteni, hogy azt egy szintén közfeladatot ellátó személy, országgyűlési képviselő terjesztette elő. Az indítványozó személye ugyanis nem változtat az indítvány lényegén, azon, hogy adat-e vagy sem. Ennek esupán a felperes és az országgyűlési képviselő viszonyában lehet jelentősége, tehát akkor, amikor a képviselő tevékenységével kapcsolatosan kér tőle adatot a felperes.

Fővárosi Bíróság
22.P.633.028/2004/5.

6

A másodlagos kereseti kérelmet a bíróság a fent kifejtettek alapján érdemben külön nem vizsgálta. Eljárásjogi szempontból azonban ugyanez az alperesi álláspontot osztotta. Az Avtv. 21. § (1) bekezdése alapján, ha a közérdekű adatra vonatkozó kérést nem teljesítik a kérelmező bírósághoz fordulhat, a (7) bekezdés szerint ha a bíróság a kérelemnek helyt ad, határozatában az adatkezelő szervet a kért közérdekű adat közzlésére kötelezi. Mindebből az következik, hogy a bíróság csak az adatkezelő szervhez benyújtott kérelem felől dönthet, azt a per során módosítani nincs lehetőség, hiszen ezzel az alperest az önkéntes teljesítés elől zárná el a bíróság.

A továbbiakban sem a felperesi, sem az alperesi érvelésekkel a bíróság nem foglalkozott figyelemmel arra, hogy a felperes keresetét a fent kifejtettek alapján nem találta alaposnak.

A perköltség viseléséről a bíróság a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján határozott.

A per az 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés o.) pontja alapján illetékmentes.

Budapest, 2005. január 24.

Dr. Kovaliczky Ágota s.k.
bíró

A kiadvány
Bíróság
Béres Tamás
tisztviseelő

